

Over de kosters van bij ons (afl. 12)

Eugeen Moortgat, de 7de koster

Eugeen Moortgat op 22-jarige leeftijd

Eugeen Delphina Joseph is de jongste telg uit het gezin van Prosper Moortgat en Julia Cuyckens.

Ook hij is een rasechte Opdorpenaar en meldt zich bij de wereldbevolking op datum van 16 januari 1899.

Hij doorloopt alle klassen van de plaatselijke gemeenteschool en wordt dan ingeschreven te Sint-Niklaas. Daar volgt hij de leergangen aan de Normalschool, om eventueel later de taak van onderwijzer op zich te nemen.

Op aanraden van zijn vader behaalt hij er ook het diploma van de Gregoriaanse Muziek aan de toenmalige Kosterschool, die eveneens in die stad gevestigd is.

Onmiddellijk na zijn studies volgt hij zijn vader op en wordt meteen de zevende koster in

de dynastie van de familie Moortgat. Niet voor lang echter, want van juni 1919 tot 1920 wordt hij interimaris in de Opdorpse gemeenteschool. In oktober 1920 wordt hij benoemd in de gemeenteschool van Buggenhout. Hij zal er blijven tot het einde van het schooljaar in 1928.

Eugeen aanvaardt ook een plaats als leraar in de avondleergangen. In de vakschool ontmoet hij kunstschilder en architect Prosper Bosteels⁶.

Tijdens de grote vakantie, op 5 augustus 1922, treedt Eugeen te Buggenhout in het huwelijksbootje met zijn jonge bruid, Caroline Van Hemelrijck⁷.

Samen stichten ze een gezin met als koningswens een zoon⁸ en een dochter.

Een veelzijdig man

Eugeen Moortgat is de grondlegger van de recreatie in Buggenhoutbos⁹. Kort na zijn huwelijk koopt de meester een groot perceel grond achteraan in de Kasteelstraat om er zijn woning op te trekken. In de aanpalende tuin laat Eugeen een heel bedrijf opzetten van kippenkweek, vetmesterij en slachthok. Deze lucratieve bezigheid slorpt veel tijd en energie op, bij zoverre dat meester Moortgat ontslag indient in de Hanenstraat. Naast zijn bedrijf heeft hij ook aandacht voor recreatie en ontspanning. In de lente van 1932 opent hij in het bos de eerste kinderspeeltuin. Alle attracties steekt hijzelf in mekaar en met succes. Veel gezinnen met kinderen komen er een

⁶ Prosper Bosteels (1881-1964), gehuwd met Eveline Moens, behoort tot de stichters van de Kon. Fanf. *De Morgenster* (1904), directeur van de *Vrije Vakschool* (1911)

⁷ Caroline Van Hemelrijck (1892-1982) is de dochter van Honoré Van Hemelrijck, politiecommissaris van Buggenhout. Hij bespeelt geregeld het orgel in de kerk en is menig jaar dirigent van de zaalzangers.

⁸ Jan Moortgat (*06.09.1923) wordt priester gewijd te Gent op 3 juni 1950. Ongeveer drie maanden later wordt hij onderpastoor te Sint-Gillis-Dendermonde (13 september 1950). Een jaar later wordt hij onderpastoor te Moerbeke-Waas (13 september 1951). Op 31 januari 1958 wordt hij benoemd tot onderpastoor te Serskamp. Nadien wordt hij aalmoezenier in het hospitaal (O.C.M.W.) te Lokeren (26 mei 1958) tot zijn overlijden op 28 april 1975. De dochter Agnes Henri Julia Jozef (*Bugg. 19.06.1925) huwt op 6 juli 1954 met Valere Albert Marie Joseph Ruwet (*Tongeren 24.02.1918 - †Tongeren 11.08.1989), vestigt zich te Tongeren en woont nu in Leuven.

⁹ 50 jaar geleden gaf men Buggenhout-Bos een nieuwe bestemming / Petrus Servaes. *Ter Palen*. Jrg. 7, nr. 1 (nov 1982), blz. 25-36

aangename zondag doorbrengen. Ook scholen en verenigingen vinden de weg naar het pretpark in het bos.

Sparta en Red Star

Meester Moortgat kan goed opschieten met jonge mensen en geregeld zijn ze dan ook in zijn omgeving te vinden. De nieuwe lusthof wordt een echte attractiepool voor de jeugd, die graag een handje toesteeft om alles in orde te brengen. En als beloning mag dat jong geweld naar hartelust tegen een bal stampen. De meester maakt van buizen, die voor de speeltuin bestemd zijn, twee grote, echte doelen. Deze worden in de grond gebetonneerd en het voetbalplein is een feit. We schrijven dan 1935. Het is dat jaar een pracht van een zomer en er wordt afgesproken om een vriendenmatch te spelen tegen de geburen van Opdorp. De uitslag is ons niet bekend, maar wel is dit gegeven de verre aanleiding tot de oprichting van de *Sparta*¹⁰ te Buggenhout en de *Red Star* te Opdorp.

Aldus ligt meester Moortgat aan de basis van de voetbalsport in onze gemeente¹².

Openluchttheater

Onze vriend Eugeen heeft nog andere pijlen op zijn boog. Hij organiseert in de periode voor Wereldoorlog II een openluchttheater in het bos. Er treden regelmatig vermaarde toneelgroepen¹³ op en bij iedere vertoning mag men circa 500 tot 800 enthousiaste toeschouwers verwelkomen. Dit zal zo doorgaan tot zelfs onder de ogen van de bezetter. Maar door omstandigheden en ook het feit van het verbod op samenscholingen en vergaderingen moet de meester

¹⁰ Verschillende van deze spelers sluiten aan bij Sparta, de voetbalploeg die in 1936 boven de doopvont wordt gehouden. Adolf Meert (1896-1944) is de eerste voorzitter en schatbewaarder wordt Celestin Van Damme (1896-1945).

¹¹ Red Star Opdorp ziet het licht opgaan in dezelfde periode als Sparta Buggenhout. Jef Meys (1893-) wordt de eerste voorzitter. Verwar evenwel het vooroorlogse Red Star Opdorp niet met het huidige Red Star Opdorp. Enkel de naam van de ploegen is gelijkloidend!

¹² Zie ook : Buggenhout op voetbalschoenen (Jaarboek Ter Palen 1989) / Guido Van de Velde

¹³ De groep Staf Brugge geeft een eerste voorstelling op 19 juni 1938 met het stuk *Voor Outer en Heerd*.

er noodgedwongen mee stoppen. In elk geval heeft Eugeen Moortgat de stimulans gegeven voor de recreatie en het toerisme in het bos. Na het overlijden van zijn vrouw Caroline trekt de meester weg uit Buggenhout. Hij verlaat zijn oude vertrouwde omgeving en voor de laatste jaren van zijn wel gevuld leven gaat hij zich vestigen te Tongeren, waar zijn dochter Agnes dan woont. De meester wordt er zo na 91 jaar. Zachtjes is hij van zijn geliefden heengegaan op tweede nieuwjaarsdag van het jaar 1990.

Besluit

Eugeen Moortgat was een sympathieke figuur, die altijd bezig is geweest. Een persoonlijk iemand, die hield van afwisseling in het leven. Een zeer ondernemend man, die nooit bij de pakken bleef zitten, want waaraan een ander niet dacht, daar was hij reeds mee bezig. Zo is de meester ook nog voor een vrij lange periode wijnhandelaar geweest. Naar het schijnt was het een referentie, wanneer op een bruiloft de wijn van de meester gedronken werd. We mogen deze bijdrage besluiten met de gedachte dat de galerij van de kosterstraditie Moortgat in Meester Eugeen, op zijn minst een buitenbeentje heeft gevonden of om het met een spreuk uit de bijbel te zeggen : *Hij heeft zijn brood niet in ledigheid gegeten* ¹⁴.

In een volgende aflevering behandelen we de broer van Eugeen, die zal instaan voor de achtste opvolging in lijn van het kostergeslacht Moortgat in de parochiekerk van de Heilige Amandus te Opdorp. En daarmee hebben we het over Jozef Moortgat (1885-1948).

(vervolgt)

J. Bruyland

¹⁴ Gezegde uit het Boek der Spreuken (Spr. 31,27)